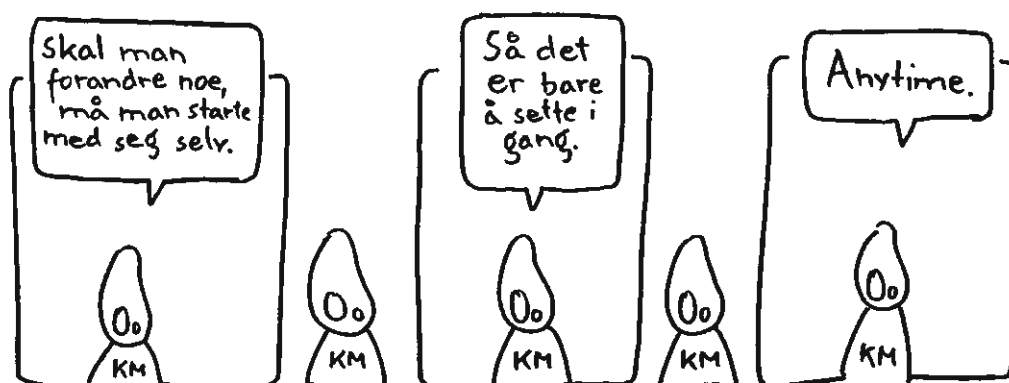

SKAPELSE

- En samling om skaperverket, miljøproblemer og forvalteransvar

Mål for timen:

- Bli kjent med skapelsesberetningen og forvaltertanken
- Innse hva menneskene har gjort mot skaperverket
- Bli stimulert og utfordret til å gjøre noe aktivt for å ta vare på jorda vår

Bibeltekster:

1. Mosebok 1, 1-31: Skapelsesberetningen

Hva trengs:

- Bibel (alle deltakere)
- Ballonger og hyssing (alle deltakere)
- Utstyr til å vise film
- Flip-over eller overhead
- Diverse formingsmateriell fra hobbybutikk:
- Fugler: Fjær, sjablonger av fugl som er kopiert opp, saks, paljetter, lim
- Sau: Sjablong av en sau (det kan deltakerne eventuelt lage selv), ull, lim
- Blomst: Silkepapir/kreppapir, blomsterpinner, teip/ståltråd
- Tre: Sjablong av et tre (dette kan de lage selv på rull av gråpapir) og papir der de lager sjablong av hendene sine som de klipper ut til blader, fargestifter, lim
- Mennesker: Et stort ark (rull av gråpapir for eksempel) der de tegner avriss av seg selv og klipper ut, paljetter, glitter, lim
- Kort og konvolutt (alle deltakere)

Tid: 2 timer

Tidsplan:

Innledning:

Innledning til dagens tema 5 min
Lek: Ballongleken 10 min

Hoveddel:

Skapelsesberetningen 10-15 min
Forvalteransvar 20 min
Å ta vare på skaperverket 10 min
Gud for en halvtime 30 min
Pause 10 min
Hva har skjedd? 5 min
Vi kan forandre! 5 min

Avslutning:

5 min

Introduksjon til opplegget:

Deltakerne skal få bli kjent med skapelsesfortellingen fra Bibelen, og hva kristendommen sier om hvordan alt ble til. Det legges spesiell vekt på at mennesket fikk i oppgave å forvalte skaperverket. Vi ser at miljøproblemene stadig øker, og at dette er menneskeskapt. I denne timen brukes det nokså sterke virkemidler for å få dette til å synke inn, ved at de selv får skape – og at dette ødelegges. Det er viktig at dette ikke blir negativt, men at man snur det om til noe positivt, nemlig det at vi som lever i dag kan gjøre noe for å snu utviklingen. Timen starter med en lek som oppvarming, og avsluttes med andakt.

Innledning til dagens tema

Her kan du som leder informere om hva som skal skje på samlingen og gi praktisk informasjon/ta opprop eller lignende. Bruk gjerne elementer fra "introduksjon til opplegget" over.

LEK: Ballongleken

For å leke denne leken trenger man et åpent gulv hvor det er plass til å løpe litt rundt. Alle må ta av seg skoene og får en ballong og litt hyssing. Ballongen blåses opp og festes til ankelen med hyssingen. På klarsignal fra en leder, skal alle prøve å sprekke de andres ballonger ved å tråkke på dem, samtidig som de beskytter sin egen ballong. Sistemann med hel ballong vinner leken.

Presentere skapelsesberetningen, 1. Mos. 1

Man kan enten:

- lese fra Bibelen (alle må slå opp og man leser en setning hver slik at alle må følge med)
- lese + vise bilder fra "Barnas bibel på vers og rim" (Bibelselskapet)
- Lage film, hvor skapelsesberetningen leses og man ser bilder av det som blir skapt.

Kristne tror at det er Gud som har skapt alt. I Bibelen brukes det mange bilder og metaforer, og kanskje skjedde det ikke akkurat sånn som det står. Det er ikke sikkert at jorden ble skapt på en uke, og kanskje var det et "Big Bang", som mange tror. Det brukes bilder for at vi lettere skal forstå noe som er uforståelig. Hovedpoenget er at det er Gud som står bak alt, uansett hvilken måte det skjedde på.

Mennesket som forvalter

Mennesket får en spesiell og stor oppgave:

"Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden og legg den under dere! Dere skal råde over fiskene i havet og fuglene under himmelen og alle dyr som det kryr av på jorden!" Og Gud sa: "Se, jeg gir dere alle planter som setter frø, så mange som det finnes på hele jorden, og alle trær som bærer frukt med frø i. De skal være til føde for dere. Og til alle dyr på jorden, alt som har livsånde i seg, gir jeg alle grønne planter til føde." Og det ble slik. Gud så på alt det han hadde gjort, og se, det var overmåte godt."

Samtale to og to eller i større grupper:

- Hvordan tror du Gud synes vi har tatt vare på jorden?
- Hvordan tror du jorden ser ut om 50 år?
- Hva tror du er grunnen til miljøødeleggelsene?

Gå en runde der alle gruppene må si hva de snakket om

Jorda har vært, og blir stadig utsatt for store ødeleggelse, og miljøproblemene er menneskeskapt. Klimaet har alltid endret seg, men de har aldri skjedd så raskt. Hvorfor klarer vi ikke å innse at vi må gjøre noe annerledes for at jorden skal bestå? Er det egoisme? Har vi det så komfortabelt at vi ikke orker å ta innover oss at vår livsstil ødelegger omgivelsene våre?

Vise en av følgende musikkvideoer:

(ligger ute på Youtube.com - søk deg fram)

- Michael Jackson "Earth song" (hvis denne brukes, kan man kommentere at den regnskogen som ble brukt til i videoen ble hugget ned rett etter de var ferdige med å filme)
- Linkin Park "What I've done"
- "What a wonderful world" samtidig som det vises bilder av ødelagt natur, utrydningstruede dyr, skumle fabrikker osv.

Å ta vare på skaperverket

Andre mennesker er også en del av skaperverket, altså skal vi også ta vare på hverandre. Både de menneskene som er i vår nærhet, men også de som bor langt borte og som vi ikke kjenner. Realiteten er at det er vi som bor i den rike del av verden som står bak de fleste miljøødeleggelsene, mens det er de i sør det går kraftigst ut over. Det er lett å snakke om fine ord som nestekjærlighet og solidaritet, men det blir ikke særlig troverdig hvis våre handlinger viser noe annet.

I Afrika vil klimaendringer føre til mer tørke og flom. Dette vil skade vann og mattilgang. Kornhøsten går ned og man får matmangel. Flom fører til spredning av smittebærende insekter, som for eksempel malariamygg. Og det er mange som mener at fremtidens store kriger vil handle om tilgang på nettopp vann.

I de varmeste delene av Asia vil det bli en økning av ekstremhendelser som flom, tørke, skogbranner og tropiske sykloner. Havnivået vil stige, og ødelegge hjemmene til millioner av mennesker i kyststrøkene. Smelting av breene i Himalaya vil bety mangel på drikkevann og ferskvann for store deler av Asia.

Smelting av isbreer vil også gå ut over drikkevannet til mange mennesker i Latin-Amerika. Her vil det bli en økning av flom og tørke, og det forventes at intensiteten i tropiske sykloner vil øke.

Klimaendringene rammer også oss på den nordlige halvkule, men forskjellen er at vi har flere ressurser til å takle det. Både Bangladesh og Nederland ligger lavt over havet, men Nederland har helt andre muligheter til å bygge diker og demninger enn Bangladesh. I Norge får vi for eksempel sur nedbør fra Russland og England, og vi får også mer ekstremvær, slik som dårlige vintre og sommervær i mai.

To og to:

- Hvordan tror du det føles å leve med slike trusler over seg, når det er noen andre som står bak?
- Hvordan kan man snu denne utviklingen?

Kan så tas opp i plenum - hva har de ulike gruppene svart?

Aktivitet: Gud for en halvtime

Her skal de få bruke sin kreativitet og lage sitt eget skaperverk. Skaperverket kan bestå for eksempel av et menneske, et tre, fugler, blomster og en sau. Forklaring står under "hva trengs". Man bruker fine materialer, og gir dem tid til å legge arbeid i det, sånn at de føler at de har lagd noe virkelig fint. Når skaperverket er ferdig, stiller man det opp sånn at de kan se hvor fint det er.

Så sender man dem ut til PAUSE 10 MINUTTER. I løpet av pausen ødelegger lederne skaperverket ved å grise det til og rive i stykker. Dette skal synliggjøre ødeleggelsene menneskene påfører Guds vakre skaperverk. Når de kommer inn igjen etter pausen, vil det trolig bli en reaksjon når de ser at det de har jobbet med å lage har blitt vandalisert. Det er viktig å gi rom for reaksjonene, og prøve å lage en konstruktiv samtale ut av det etterpå.

Tips: Hvis man har en stor nok gruppe, kan man lage to eksemplarer av hver ting, og så bare ødelegge halvparten. Man kan bruke skaperverket i en gudstjeneste, hvor man deler kirken i en stygg og en fin del, for å understreke hva vi gjør med skaperverket.)

Vi kan forandre verden!

Det som skjer med jorda er dramatisk, men det er ikke for sent! Alle kan ikke gjøre alt, men alle kan gjøre noe for at det skal bli bedre. Vi kan ikke rette opp alle skader vi har gjort, men vi kan bidra til å stoppe den negative utviklingen.

En og en:

Skriv ned alt du kommer på, som du konkret kan gjøre for å forbedre miljøet.

Plenum:

Skriv ned hva ungdommene har kommet opp med på flip-over eller overhead

En og en:

Velg ut tre ting fra lista, som du vil gjøre i tiden frem til du blir konfirmert/evnt en annen frist som sommerferien. Skriv det på en lapp under overskriften "Jeg skal...", putt det i en konvolutt som du adresserer til deg selv, og lever den inn. Etter konfirmasjonen/semesteravslutning vil lederen sende brevet i posten til deg. Da kan du se hvordan du har fulgt opp det du har bestemt deg for!

Avslutning:

Andakt:

En gang for nokså lenge siden satt Gud og tenkte: "Jeg vil lage noe ordentlig fint, noe som ingen har sett før". Han/hun hadde en helt klar tanke om hvordan det skulle se ut, og hvilke egenskaper det skulle ha og koste seg lenge med å klekke ut små detaljer og finurligheter. Da Gud hadde planlagt lenge og vel, var han/hun strålende fornøyd. "Dette blir helt perfekt!" tenkte Gud. Og så ble du født. Allerede før foreldrene dine visste om deg, hadde Gud planlagt at nettopp du

skulle komme til verden, akkurat sånn som du er. Det ble bare lagd èn av deg, ingen er helt lik! Ikke en gang eneggede tvillinger er nøyaktig like.

Noen ganger kan du kanskje lure på hvorfor du er sånn som du er, og det er ikke sikkert du alltid er like fornøyd med deg selv. Vi mennesker er flinke til å finne feil ved oss selv, og vi fokuserer lett på for små pupper, for pinglete armer, store ører. Men selv om du selv er veldig klar over det du mener er feil eller mangler, er Gud storfornøyd med deg! Du er akkurat som du skal være, og hadde det ikke vært fint om alle klarte å tenke at disse småtingene er de som gjør at du er du? Den rare føflekken på skulderbladet er en del av deg. Det at du er en liten hissigpropp er med på å utgjøre din personlighet. For eksempel.

Gud er glad i deg, og Gud vil at du skal være glad i deg. Da verden ble skapt, satte Gud menneskene til å passe på den slik som vi har hørt i dag. Vi er en del av skaperverket og må ta vare på det! Og siden du er en del av skaperverket, vil Gud at du skal passe på deg selv også. Det er ikke alltid det er like lett, men da er det godt å vite at uansett hva du selv og andre måtte mene om deg, er Gud alltid fornøyd med deg, akkurat som du er. Uavhengig av skolekarakterer og fotballprestasjoner. Det kan du få lov til å hvile i.

Bønn

Se forslag, eller formuler en bønn som passer til tema.

Forslag til bønn:

Gud, vår Skaper

Vi takker deg, skaper av himmelen og jorden. Vi ber for den verden du har skapt. At vi som har bidratt til ødeleggelse må ta ansvar. Vi ber om at du må hjelpe oss alle til å ta vare på ditt skaperverk og verne om den verdien både mennesker, dyr og naturen har.

Herre, hør vår bønn.

Vi ber for menigheten vår og de fellesskapene vi er med i.

Vi ber om at vi i både medgang og motgang kan legge våre liv i dine hender og føle oss elsket.

At vi alle kan komme til deg med vår frykt og uro, våre lengsler og vårt håp.

Vi ber om at vi ikke skal måle oss selv i kilo, penger og resultater.

Herre hør vår bønn.

Be Fader Vår sammen

Sangforslag

Ballongvisa

Her er jeg, Herre

Ingen blåkopi

Jeg liker dine store ører

Takk, min Gud, for hele meg

Treklang nr. 15 (anbefalt pga ballongleiken)

Treklang nr. 1

Treklang nr. 19

Treklang nr. 27

Treklang nr. 21